

Document marc de la innovació

Institut Obert de Catalunya

Annex del Projecte educatiu de centre

Març 2021

Índex

Índex	ii
1 Introducció	1
2 Context	2
3 Marc de la innovació	4
3.1 Què entenem per innovació	4
3.2 Aspectes clau de la innovació	5
3.3 La innovació a l'IOC	5
Eixos clau	6
4 Objectius	10
4.1 Objectiu general	10
4.2 Objectius específics	10
5 Pla d'acció	13
6 Referències	14

Aquest document té com a finalitat impulsar la innovació a l'IOC com a eina al servei de la millora educativa. Per a això, s'hi defineix com s'entén la innovació, s'hi expliciten els objectius que es volen assolir i es concreten les accions que s'han de dur a terme per tal de garantir que la implementació a l'IOC de projectes o pràctiques innovadores sigui perdurable i estable, i tingui significat i direcció.

Parteix d'un marc general comú a tots els centres educatius —recollit en el document Marc de la Innovació pedagògica a Catalunya (Departament d'Ensenyament, maig 2017)— però el concreta a partir de les característiques pròpies de l'IOC —recollides en el DECRET 57/2020, de 19 de maig, de l'Institut Obert de Catalunya— les quals el distingeixen i el fan particular en relació amb la resta de centres de Catalunya: modalitat d'educació a distància i diversitat d'estudis que ofereix, la qual, alhora, implica una gran heterogeneïtat d'estudiants.

Aquesta singularitat i la diversitat d'estudis que s'hi ofereixen fan necessàries pràctiques innovadores que donin resposta als principals reptes que s'hi puguin detectar. Això ha de permetre convertir l'IOC en un centre de referència en l'educació a distància no universitària.

Aquest document ha de ser compartit i consensuat per tot el professorat del centre. Es considera imprescindible que el professorat senti la innovació definida al centre com a pròpia i que hi participi de manera activa. Es presenta el document perquè se'n faci una lectura activa i es debati, es recullin les aportacions dels aspectes generals i específics per tal de fer una posterior posada en comú i aprovació.

A partir d'aquest document, l'IOC ha de definir les línies d'actuació prioritàries en l'àmbit de la innovació.

L'Institut Obert de Catalunya és un centre públic de formació a distància que depèn del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. Va néixer el curs 2007-2008 de la integració dels ensenyaments a distància de GES, Batxillerat i FP que ja existien i que provenien de trajectòries diferents.

La diversitat de l'oferta de formació de l'IOC vol atendre les necessitats personals, acadèmiques i professionals de les persones, principalment adultes, que s'hi adrecen i afavorir-ne l'accés en diferents moments de l'any.

En el curs 2020-2021, l'oferta formativa del centre és la següent:

- ▶ Graduat en Educació Secundària (GES)
- ▶ Batxillerat
- ▶ Cicles formatius de formació professional (CFGM i CFGS)
- ▶ Escola Oficial d'Idiomes (IOC idiomes: anglès, alemany i C2 Català)
- ▶ Curs de preparació a les proves d'accés als cicles formatius de grau superior (PACFGS)
- ▶ Curs d'autoformació de preparació a les proves d'accés a la universitat (PAU)
- ▶ Formació pedagògica i didàctica per a exercir de professor (equivalent al Màster de Formació del professorat de secundària)
- ▶ Formacions especialitzades:
 - Certificació acreditativa de la competència digital (CTIC): Competic 3
 - Cursos de català per a menors residents a l'estranger (CCRE)
 - CCNA Routing and Switching de Cisco Networking academy
 - Serveis d'Assessorament i Reconeixement - Prevenció de riscos
- ▶ Cursos oberts:
 - Projecte miniops

L'IOC acull un nombre elevat d'estudiants amb un perfil heterogeni, alguns d'ells hi cursen tot l'ensenyament i d'altres comparteixen l'escolarització amb centres presencials. La motivació per cursar estudis a l'IOC és diversa: la necessitat de certificació, motius personals o necessitats curriculars específiques.

Per donar resposta a l'oferta formativa i a la matrícula de cada un dels ensenyaments, l'IOC compta amb diferents perfils de professorat: professorat propi, professorat col·laborador i professorat d'altres centres presencials o institucions que comparteixen la docència o la tutorització dels alumnes o que participen en activitats puntuals (jornades tècniques, pràctiques en centres. . .). En funció de les necessitats de cada un dels estudis, el professorat propi i el professorat col·laborador assumeix diferents tasques i funcions.

La tecnologia hi té un paper clau ja que possibilita que l'oferta d'ensenyaments pugui arribar als estudiants i és decisiva en la millora dels resultats d'aprenentatge.

3.1 Què entenem per innovació

La innovació educativa respon a un canvi estructural —és a dir, implica canvis essencials i no només elements puntuals de millora— i ha d'estar basada en la recerca, tant científica com pròpia. D'una banda, ha de partir d'una necessitat i ha de respondre a les preguntes: què cal innovar, per quin motiu i com fer-ho. D'una altra, ha de buscar en la recerca científica què se sap sobre l'aspecte que es vol innovar. En definitiva, la innovació s'ha de concebre com a procés i no com a eina o fet concret i puntual.

En aquesta línia, entenem la innovació en l'àmbit educatiu com un instrument al servei de la millora educativa que comporta la incorporació sistemàtica i planificada de pràctiques transformadores, fonamentades en la recerca i orientades a millorar els processos d'ensenyament i aprenentatge, l'organització i els recursos.

No es tracta de plantejar el canvi per ell mateix, sinó d'incorporar millores continuades orientades a la qualitat i l'eficàcia. Aquestes millores poden tenir finalitats diferents —com ara accions encaminades a reduir l'esforç per assolir els mateixos objectius, assolir objectius més ambiciosos amb el mateix esforç augmentar la qualitat i millorar-ne els resultats o satisfer noves demandes i adaptar-se a nous entorns— i han de focalitzar en elements diversos: estratègies metodològiques, models i pràctiques pedagògiques, continguts curriculars, recursos educatius, recursos tecnològics, aspectes organitzatius i administratius, etc.

Per garantir que la innovació és viable i té possibilitats d'èxit cal identificar els àmbits de millora, crear espais de cooperació professional i comptar amb un model de lideratge compartit impulsat per l'equip directiu. Ha de ser creïble, observable, rellevant; ha de presentar un avantatge significatiu respecte del que es vol innovar, viable, compatible amb l'estructura de la qual es disposa i avaluable.

S'han de tenir presents tant els factors facilitadors com els de resistència al canvi (inseguretat, incertesa, complexitat dels propòsits o objectius, marcs i estructures poc flexibles, etc.). La resistència pot venir de part dels professors, dels estudiants o ser institucional. La identificació d'aquests factors ha de permetre definir quines han de ser les accions més adequades.

La direcció del centre ha de liderar i impulsar els processos d'innovació i afavorir la implicació i compromís dels docents. Les accions que promouen el diàleg, l'intercanvi, la reflexió i la recerca han de ser el punt de partida dels processos de canvi. També cal establir eines i mecanismes que possibilitin la planificació i coordinació entre els professionals que hi intervenen per minimitzar la resistència a les pràctiques innovadores. La percepció de les millores és clau per reduir aquesta resistència al canvi i

3.1 Què entenem per innovació .	4
3.2 Aspectes clau de la innovació	5
3.3 La innovació a l'IOC	5
Eixos clau	6

evitar el fracàs de la innovació. Garantir l'eficiència i eficàcia d'aquests processos n'assegura la continuïtat.

La necessitat d'iniciar un procés d'innovació pot venir de:

1. L'administració educativa
2. Els equips directius
3. Els professors o grups de professors
4. El context social
5. La realitat del centre

3.2 Aspectes clau de la innovació

En la innovació als centres educatius s'identifiquen els aspectes clau següents:

- ▶ Definició
 - Es basa en la recerca educativa
 - És instrument i no finalitat
 - És un procés planificat de millora
 - Posa el focus en l'aprenentatge centrat en l'alumne
- ▶ Modalitats
 - Programes d'innovació (definits per l'administració educativa)
 - Projectes d'innovació pedagògica (definits pel centre educatiu)
 - Pràctiques educatives de referència (definides pels docents)
- ▶ Procés
 - Detecció i anàlisi de la necessitat
 - Pla d'acció (objectius, accions, recursos, planificació)
 - Implementació
 - Pla d'avaluació
- ▶ Requisits
 - Fonamentació pedagògica
 - Evidències de millora del sistema
 - Equitat
 - Global, compartida i acompanyada
- ▶ Tipologies d'innovació
 - Incremental: introdueix una millora
 - Significativa: suposa un canvi substancial
 - Total: comporta una manera diferent de fer

3.3 La innovació a l'IOC

El projecte educatiu de l'IOC inclou com un tret característic la innovació permanent en qüestions metodològiques i la incorporació de les innovacions en tecnologies de la informació i la comunicació. És a dir, assumeix com a propis els objectius de millora en la qualitat de qualsevol institució educativa, però, a més, posa especial èmfasi en els aspectes tecnològics i el disseny metodològic i didàctic propi de l'educació a distància. Per

això ha de garantir que el desenvolupament tecnològic i dels recursos d'aprenentatge siguin accessibles i segurs, facin possible una educació inclusiva, equitativa, d'accés universal i que promogui oportunitats d'aprenentatge al llarg de la vida independentment de les circumstàncies personals, socioeconòmiques i geogràfiques dels estudiants.

L'IOC és un centre educatiu en línia i a Internet que s'ubica en l'entorn global que representa la xarxa. Per això, ha de possibilitar la interacció amb el context en què s'emmarca, és a dir, s'ha de nodrir de les característiques de la cultura digital i saber copsar-la i transmetre-la.

Per aconseguir-ho és imprescindible partir, d'una banda, de les evidències científiques que permetin identificar i donar resposta a les necessitats educatives, i, d'una altra, ha de generar idees i fer propostes a partir de l'exploració i avaluació de nous models pedagògics, de l'evolució tecnològica i dels canvis socials.

Per tot això té un paper cabdal la planificació i la coherència de la fonamentació pedagògica de les accions i pràctiques innovadores que es duuguin a terme per tal que totes s'emmarquin en una cultura pedagògica d'ensenyament i aprenentatge comuna i transversal.

En general, les accions i pràctiques innovadores a l'IOC comportaran canvis incrementals o significatius a curt termini amb la voluntat que esdevinguin totals a llarg termini i configurin un projecte de centre innovador. Precisament la innovació ha de possibilitar que l'IOC sigui un centre de referència en la formació a distància.

Per fer-ho possible la innovació s'ha de dur a terme des de diferents eixos:

Eix a) L'organització i la gestió educativa

Eix b) Els processos d'ensenyament i aprenentatge

Eix c) La col·laboració i la transferència

Eixos clau

Eix a) L'organització i la gestió educativa

L'estructura, els recursos, l'organització i la gestió del centre condicionen les pràctiques i els resultats educatius i, per tant, són primordials a l'hora de crear contextos d'innovació educativa. L'IOC, com a centre específic, té una estructura i uns recursos adaptats a les seves particularitats que en condicionen l'organització i la gestió, però té també una certa autonomia per gestionar alguns d'aquests elements segons les necessitats.

En aquest sentit, es contempla la innovació com un instrument al servei de la millora en l'eficiència en l'ús dels recursos públics i, en definitiva, al servei de la qualitat educativa que ha de tenir en compte els aspectes següents:

- ▶ la perspectiva humanitzadora
- ▶ la personalització de l'aprenentatge
- ▶ l'autonomia i autoregulació de l'aprenent
- ▶ la recerca i la reflexió pedagògica
- ▶ la formació continuada dels professionals del centre

- ▶ l'aprofitament d'experteses i la implicació dels professionals
- ▶ el treball interdisciplinari i interestudis
- ▶ la cultura del treball en equip
- ▶ l'equilibri entre els aspectes pedagògics i els tecnològics
- ▶ l'accessibilitat
- ▶ l'optimització, actualització i l'ús eficient dels recursos

L'IOC ha d'identificar les necessitats del centre i ha de posar especial èmfasi en definir, dissenyar i adaptar l'organització i la gestió dels recursos a les particularitats del centre i als propis de la formació a distància especialment pel que fa als aspectes següents:

- ▶ Atenció a l'estudiant
- ▶ Disseny dels estudis
- ▶ Definició de perfils professionals i encàrrecs docents
- ▶ Servei i suport tecnològic
- ▶ Disseny i desenvolupament de recursos tecnològics per als tres eixos clau: l'organització i la gestió educativa, els processos d'ensenyament i aprenentatge, i la col·laboració, la transferència i la difusió.
- ▶ Recerca, innovació i desenvolupament en e-learning de l'àmbit no universitari
- ▶ Comunicació, transferència, difusió i projecció del centre

Eix b) Els processos d'ensenyament i aprenentatge

La innovació educativa ha de considerar les diverses variables que entren en joc en els processos d'ensenyament i aprenentatge. Per això, ha de tenir en compte els agents —els estudiants que aprenen i els docents que els ajuden a construir significats—, els continguts d'aprenentatge i els processos implicats perquè es doni el context idoni per aprendre. A més, ha d'ajustar-se a la modalitat educativa en què s'insereix l'IOC, l'educació a distància, caracteritzada per l'ús dels mitjans tecnològics i per la separació física i temporal entre professors i alumnes.

Tot això s'ha de fonamentar en el que la investigació educativa ha revelat sobre com es produeix l'aprenentatge i sobre quins són els factors que tenen un major impacte. En aquest sentit, la recerca educativa mostra que:

- ▶ l'estudiant ha de ser al centre de l'aprenentatge; és a dir, el focus es posa en allò que s'aprèn i no en allò que s'ensenyava;
- ▶ ha de ser un estudiant actiu per aprendre (*learning by doing* però també *learning by thinking*);
- ▶ la motivació i la reflexió sobre el propi aprenentatge són clau per assolir els objectius d'aprenentatge, i
- ▶ cal dotar l'estudiant d'estratègies d'autoregulació per aconseguir aprenents més autònoms i desenvolupar la competència d'aprendre a aprendre.

El professorat hi té un paper fonamental perquè és qui ha de planificar i dissenyar els cursos i preveure l'elaboració dels recursos necessaris, i també qui ha de guiar l'alumnat tant en l'ús de les eines de la plataforma com en l'apropiació i l'avaluació dels aprenentatges. Per a això, ha de tenir una formació que li permeti abordar simultàniament els tres grans

àmbits de coneixement relacionats amb la tasca docent: els continguts disciplinaris, la metodologia més adequada i la tecnologia. A més, ha de tenir una formació específica en educació a distància. Això no exclou que aquesta formació pugui estar repartida de manera diferent, de manera que pren rellevància la coordinació didàctica i la formació d'equips de professors amb perfils diversos.

Aquesta formació permetrà escollir la metodologia adequada en funció dels objectius d'aprenentatge. No hi ha un mètode educatiu infal·libre per a tots els contextos, tots els objectius o tots els estudiants. L'educació a distància requereix, això sí, d'una planificació detallada de tot el procés que ha de seguir l'estudiant per preveure-hi els obstacles i donar-los solució abans que se'ls trobi i d'un acompanyament del procés d'aprenentatge que respongui tant als aspectes cognitius com als aspectes emocionals implicats en l'aprenentatge a distància.

La tecnologia és un element essencial a l'IOC, tant des d'un punt de vista tècnic com metodològic. Els recursos tecnològics s'han de posar al servei de la qualitat educativa. Cal optimitzar-los i facilitar-ne l'ús. La recerca i el desenvolupament d'aquests recursos s'ha de dur a terme de manera conjunta i amb un diàleg de constant retroalimentació entre l'assessoria tècnica i el professorat, tot incorporant-hi la visió dels estudiants. Per tot això és imprescindible disposar d'un suport tecnològic adequat.

Eix c) La col·laboració, la transferència i la difusió

Els processos d'innovació impliquen a més de la transmissió i la difusió, la transferència del coneixement que generen. Per això la comunicació d'experiències i experteses és essencial per a impulsar millores i provocar canvis. Per facilitar i garantir la transferència i la difusió s'hauran d'establir canals i espais interns i externs de comunicació i col·laboració i definir-ne les funcions.

L'IOC té la responsabilitat de comunicar i connectar amb l'àmbit educatiu extern per sumar a una comunitat que aprèn sobre com ensenyar, tant a distància i com en altres contextos. Es tracta que allò que l'IOC innovi tingui repercussió en altres situacions i pugui ser adoptat per altres que se'n beneficiïn, és a dir, que sigui transferible.

Per a això, primer cal identificar les iniciatives educatives innovadores que es duen a terme a l'IOC i les innovacions tecnològiques que s'hi associen, per tal de facilitar-les i estendre-les entre els membres del centre. A continuació, s'han d'articular i explicar per facilitar-ne la transferència, això s'ha de fer mitjançant la reflexió i desenvolupament de la fonamentació pedagògica o del desenvolupament tècnic que s'ha de mostrar i compartir. Les pràctiques innovadores han de representar una oportunitat per reflexionar i aprendre amb els companys, es tracta que siguin conegudes i reconegudes per tot l'equip humà i contribueixin a l'enriquiment mutu i a la consolidació d'una visió compartida de l'educació a l'IOC.

La difusió, d'altra banda, consisteix a establir i mantenir els canals de comunicació amb la comunitat educativa externa per tal d'informar, descriure i traslladar les accions —bones pràctiques, reflexions i recerca— que es porten a terme a l'IOC.

S'ha de desenvolupar la capacitat de l'IOC de connectar i col·laborar amb altres institucions educatives i fins i tot d'altres sectors perquè les innovacions (principalment les de caire pedagògic i tecnològic) esdevinguin projectes compartits i es tradueixin en una millora educativa d'abast més ampli. A més, per a l'IOC, la col·laboració bidireccional pot ser una forma de tenir noves perspectives i enfocaments per a la recerca i la innovació. La transferència a l'IOC s'orientarà principalment als contextos principals:

- ▶ bones pràctiques en educació a distància
- ▶ publicació de recerques
- ▶ processos i recursos tecnològics associats
- ▶ recursos d'aprenentatge oberts i públics

Els objectius que s'especifiquen a continuació prenen com a base el concepte d'innovació educativa que s'ha definit i tenen en compte els aspectes específics del centre i de la formació a distància de l'àmbit no universitari.

Aquests objectius han de ser coherents amb els aspectes definits en aquest document i amb la resta de documentació del centre, especialment: el PEC, el PAT, la PGA i el NOFC.

Cada curs s'han d'establir els objectius operatius en el pla d'acció i incorporar-los a la PGA juntament amb les estratègies per assolir-los.

4.1 Objectiu general 10

4.2 Objectius específics 10

4.1 Objectiu general

Impulsar el canvi orientat a la millora de la qualitat educativa dels ensenyaments no universitaris a distància.

4.2 Objectius específics

Eix a) L'organització i la gestió educativa

1. Dissenyar un sistema que permeti detectar les necessitats organitzatives i de gestió del centre per donar resposta als requeriments de l'educació a distància.
2. Situar l'estudiant al centre del model organitzatiu i de gestió amb la millora continuada de la informació dels estudis, la secretaria i l'accessibilitat.
3. Establir línies d'atenció a l'estudiant que fomentin la participació i el sentiment de pertinença al centre amb la finalitat de disminuir l'abandonament, evitar la percepció d'aïllament en el procés d'aprenentatge i per establir connexions acadèmiques i professionals.
4. Consolidar una visió estratègica i global que aglutini les necessitats dels diferents estudis tot prenent com a base l'optimització dels recursos i l'aprofitament de les experteses.
5. Fer efectiu el lideratge distribuït, la implicació i el compromís del professorat amb els objectius del centre des de la recerca, la formació específica, els espais de debat i el treball en equip.
6. Valorar la capacitat d'experimentació en pràctiques i projectes perquè puguin arribar a concretar-se en canvis significatius i compartits per tot el centre.
7. Posar la tecnologia al servei de la millora de la qualitat educativa, tot promovent la recerca en aquest àmbit, el disseny i el desenvolupament tecnològic perquè respongui a les necessitats del centre des del diàleg.

8. Coordinar els projectes d'innovació i les pràctiques educatives de referència per a establir línies de treball eficaces.

Eix b) Els processos d'ensenyament i aprenentatge

1. Generar processos educatius de qualitat que permetin als estudiants desenvolupar la competència comunicativa i digital necessàries per poder participar de manera plena i responsable a la societat i que fomentin l'interès per continuar aprenent al llarg de la vida.
2. Impulsar metodologies que posin l'estudiant al centre de l'aprenentatge i que el connectin amb l'entorn i avaluar-ne els resultats.
3. Dissenyar una avaluació formativa, continuada i competencial adient a l'educació a distància per tal de vehicular l'aprenentatge real i fomentar l'autoregulació.
4. Establir la recerca com a eina que fonamenta les aportacions didàctiques i tecnològiques i com a mecanisme que permet l'anàlisi de les necessitats del centre per a donar-hi resposta.
5. Crear contextos de treball en equip entre docents per compartir objectius comuns i generar propostes innovadores de manera col·legiada.
6. Assegurar una formació continuada del professorat tant propi com col·laborador que emani de les necessitats del centre i dels processos de reflexió col·lectiva per fonamentar el projecte pedagògic.
7. Assegurar que el disseny tecnopedagògic, els recursos d'aprenentatge i les eines que els vehiculen s'analitzen, es revisen, es modifiquen i s'actualitzen regularment segons l'evolució tecnològica i d'acord amb els resultats de l'experiència d'ensenyament i aprenentatge.
8. Planificar i dissenyar l'ajuda i orientació acadèmica als estudiants per reduir el fracàs o l'abandonament i ajudar-lo en l'adquisició d'estratègies i habilitats adients per a la formació en línia.
9. Fer efectius els principis d'equitat i igualtat d'oportunitats en l'accés, participació, permanència i progrés de tot l'alumnat en els processos i projectes d'innovació pedagògica.
10. Potenciar els aspectes tecnològics que millorin les condicions d'aprenentatge fent un ús agnòstic i accessible de la tecnologia per afavorir la personalització, la inclusió i el disseny universal de l'aprenentatge.

Eix c) La col·laboració, la transferència i la difusió

1. Fomentar una cultura sòlida de centre de col·laboració i intercanvi continuat mitjançant la divulgació interna de pràctiques, recursos d'aprenentatge, recerques i projectes innovadors.
2. Facilitar recursos organitzatius i horaris dinàmics per comunicar dins i fora del centre les propostes innovadores.
3. Documentar i sistematitzar les innovacions del centre mitjançant processos rigorosos, però àgils i flexibles que donin compte de la transformació del centre provocada per la innovació, que contribueixin a consolidar-la i posteriorment a facilitar-ne la difusió i disseminació.
4. Planificar el procés de difusió de pràctiques i projectes innovadors i els resultats de manera formal (informes, articles, presentacions,

trobades, seminaris o congressos) o informal (xarxes socials) segons el moment i els objectius de cada acció.

5. Fomentar la participació en grups de treball externs en col·laboració amb altres institucions.
6. Assessorar altres institucions educatives a distància o institucions que es plantegin incloure la distància en els seus projectes.
7. Intensificar la projecció internacional a través de la mobilitat i la participació en xarxes i programes educatius a l'exterior per al desenvolupament, la promoció, la identificació i l'intercanvi d'idees, experiències, projectes i recerques.
8. Definir i establir com mostrar en obert els cursos o recursos d'aprenentatge creats i validats per la institució.
9. Estar amatent a les accions de l'administració educativa quant al desplegament de la innovació pedagògica per tal de ser-ne cooperador actiu en tant que centre públic a distància de l'àmbit no universitari.

La millora contínua ha de ser un repte permanent per als educadors i la institució educativa i s'ha de traduir en accions concretes. Els objectius marquen l'horitzó de la millora educativa, però cal portar-los a l'acció: cal posar en marxa processos de canvi pensats i planificats, amb mecanismes per a la seva regulació i amb un seguiment del que es va desenvolupant (planificació, gestió, temporització i avaluació).

Aquestes accions han de complir aquests criteris:

- ▶ han de partir de necessitats o problemes específics,
- ▶ han d'estar degudament contextualitzades,
- ▶ han de suposar una novetat rellevant en el context on s'han de desenvolupar,
- ▶ ha d'incloure una planificació que especifiqui les intencions o els objectius del projecte i que s'orienti a la posada en marxa d'accions concretes per a la millora de la pràctica educativa,
- ▶ ha de preveure iniciatives adreçades a assolir la permanència de la innovació en el temps,
- ▶ ha de preveure iniciatives adreçades a facilitar la transferència de la innovació a altres contextos o a altres docents del propi context,
- ▶ ha d'incloure l'especificació d'un procés d'avaluació interna o externa del projecte de n'ha de permetre el seguiment, els ajustaments i les modificacions oportunes.

- ▶ *Carta catalana per als drets i les responsabilitats digitals* (Departament de Polítiques Digitals i Administració Pública, Desembre 2019)
- ▶ *Competència digital docent del professorat de Catalunya*, Departament d'Ensenyament, febrer 2018 [Lloc web](#)
- ▶ *DECRET 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu*, [Lloc web](#)
- ▶ *Educació per als objectius de desenvolupament sostenible 2030* - Unesco-Cat
- ▶ *European Framework for the Digital Competence of Educators: Dig-CompEdu* Publications Office of the European Union, 2017 [Lloc web](#)
- ▶ *Fases en la innovació pedagògica. Versió 1*, Departament d'Ensenyament, juny 2017
- ▶ *Marc d'Innovació pedagògica de Catalunya*, Departament d'Ensenyament, maig 2017 [Lloc web](#)
- ▶ *Maturity models for improving the quality of digital teaching*, paper presentat a EDEN octubre 2018 en el qual s'analitzen 29 maneres d'analitzar la maduresa d'una institució que fa ensenyament a distància.
- ▶ Parcerisa, A.; Basco, S.; Calafell, M.; Comas, M.; Noguera, I. (2011) *Innovació en educació. De la idea a l'acció. Procés participatiu cap a l'INNED 2*. [En línia] REIRE, Revista d'Innovació i Recerca en Educació, Vol. 4, núm. 2, 82-95. [Lloc web](#)
- ▶ *Pla d'autonomia de l'IES de Viladecavalls*, amb DAFO d'alumnes, pares, professors, general i visió institucional.
- ▶ *Pla d'educació digital de Catalunya 2020-2023* Departament d'Educació. [Lloc web](#)
- ▶ Vincent-Lancrin, S., et al. (2019), *Measuring Innovation in Education 2019: What Has Changed in the Classroom?*, Educational Research and Innovation, OECD Publishing, Paris, [Lloc web](#).